МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Асоціація міжнародного навчання та стажування «АМОС», м. Варна, Болгарія

Навчально-науковий інститут права
Кафедра публічного права

ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Збірник тез

IX Міжнародної науково-практичної конференції

присвяченої науковій школі заслуженого юриста України, професора, доктора юридичних наук Віктора Тарасовича Білоуса

26 жовтня 2023 року

Ірпінь

2023

УДК 336.1(477)(063)
ББК 65.9(4Укр)261я431

Ф59

Рекомендовано до видання
Вченою радою Навчально-наукового інституту права
Державного податкового університету
від 06 листопада 2023, протокол № 6

Редакційна колегія:
Віктор БІЛОУС, д.ю.н., професор, заслужений юрист України;
Марина ГЛУХ, к.ю.н., доцент; Олена МЕЛЬНИК, к.ю.н., доцент

Ф 59

Фінансова безпека України: сучасний стан правового регулювання та перспективи розвитку: матеріали IX Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої науковій школі заслуженого юриста України, професора, д.ю.н. Віктора Тарасовича Білоуса. м. Ірпінь, 26 жовтня 2023 року. Ірпінь: Державний податковий університет, 2023. 312 с.

Тези подаються в авторській редакції.
Організатори конференції не несуть відповідальності
за зміст поданих матеріалів.

УДК 336.1(477)(063)
ББК 65.9(4Укр)261я431
© Державний податковий університет, 2023

ЗМІСТ

Ариштевич О.В. Перспективи міжнародно-правової співпраці з податкових питань в Україні…….. **11**

Афонін Т.В. Проблеми правового регулювання трансфертів у бюджетній системі України…….. **15**

Білецька Д.С., Василенко Д.О. Фінансово-правова відповідальність…… **17**

Білоус В.Т., Тернущак М.М. Категорія «фінансова безпека держави» у теоретико-правовому вимірі……. **23**

Боднарчук О.Г. Законодавче та державне регулювання питань забезпечення фінансової безпеки держави в умовах воєнного стану…… **26**

Бойко-Слобожан О.О. Фінансова безпека України в умовах воєнного стану…… **30**

Бортник Н.П. Продовольча безпека у контексті економічної та фінансової безпеки держави…….. **33**

Бригінець О.О. Проблеми правового регулювання безпеки сучасної банківської системи України…….. **35**

Бугера Д.М. Значення та місце податкової безпеки в системі фінансової безпеки України…….. **38**

Видинчук М.А., Мельник О.П. Особливості оподаткування криптовалюти: проблеми та перспективи регулювання…… **40**

Гаврилюк В.С. Перспективи розвитку фінансової політики в умовах воєнного стану…… **43**

Галушка С.І. Правові проблеми практивізації неподаткових доходів бюджетів…….. **47**

Голуб Х.А. Податкова система Швейцарії: досвід для України……. **49**

Горайчук А. С. Використання бюджету в сучасних умовах…….. **53**

Гулієва З.Н., Корж Т.С. Фінансова безпека держави в умовах воєнного стану……. **57**

Демчук М.В. Правове регулювання фінансового ринку України в умовах воєнного стану…… **61**

Депутат Є.В. Оптимізація взаємодії органів державної влади та НБУ у сфері фінансової безпеки банків..... **66**

Димчуков В.М. Безпека банківської системи як складова фінансової безпеки держави..... **69**

Дронова А.А. Військові адміністрації та їх значення для фінансової безпеки держави..... **73**

Єроменко А.Р. Правове забезпечення фінансової безпеки держави в умовах воєнного стану..... **76**

Жовтий В.О. Роль фінансового права під час фінансових криз та відновлення економічної стабільності..... **80**

Зайчук Л.М., Куріло Т.О., Податкова підтримка навчання: правове регулювання в Україні та іноземний досвід..... **84**

Зінюк І.В. Вплив податкової політики на фінансову безпеку України в умовах воєнного стану..... **88**

Зубко Х.О. Особливості валютного регулювання в сучасних умовах..... **91**

Ільніцька О.Р., Лущик М.В. Фінансове законодавство як підстава забезпечення національної безпеки України в умовах воєнного стану..... **95**

Інгульська Д.А. Правове регулювання криптовалюти в Україні..... **100**

Калюжна К.В., Басараб О.А. Забезпечення фінансової безпеки в Україні в умовах воєнного стану..... **103**

Карауш А.Ю. Адміністрування митних платежів в Україні..... **106**

Карпов О.В. Особливості кримінальної відповідальності за порушення бюджетного законодавства..... **110**

Касьяненко Л.М. Податково-правове стимулювання розвитку економіки..... **112**

Кириченко К.О. Характеристика недобросовісної конкуренції та як захистити від неї підприємство..... **117**

Климчук С.В., Гарбінська-Руденко А.В. Правове регулювання криптовалюти в Україні..... **121**

Ковальчук Д.О., Голодюк Д.А. Правові аспекти криптовалюти в Україні…….. **124**

Ковбасюк В.С. Роль державної податкової служби у забезпеченні податкової безпеки держави……..... **128**

Коломієць Д.В. Правова основа діяльності бюро економічної безпеки як органу, що забезпечує фінансову безпеку держави……. **132**

Кондратюк В.В. Особливості валютного регулювання в умовах воєнного стану…… **136**

Корнева Т.В., Сірочук І.В. Валютний контроль під час переміщення товарів через митний кордон України……..... **140**

Косар А.О., Сокол Н.В. Значення фінансової безпеки суб'єктів господарювання в умовах війни…… **144**

Костиріна М.С., Риженко А.М. Фінансова безпека як основна функція держави на сьогоднішній день……..... **148**

Кузьмик М.М. Правові проблеми діяльності державної казначейської служби України……... **151**

Лазаренко Д.О. Особливості фінансового моніторингу в період дії воєнного стану…… **154**

Лазаренко Д.О. Валютні обмеження введенні в результаті дії воєнного стану…… **157**

Липницька А.М. Правове регулювання та аналіз механізмів боротьби з фінансовою корупцією як складової фінансової безпеки України…… **160**

Лугіна Н.А., Лугін С.В. Значення органів національної поліції у забезпеченні фінансової безпеки держави……... **163**

Любовець Д.О. Механізми моніторингу та контролю над міжнародною фінансовою допомогою в Україні…… **166**

Лямзіна О.В., Чичик Д.Ю. Характеристика виникнення податкового обов'язку та його особливості……... **169**

Мазур Т.С., Федан Л.О. Фінансова безпека підприємства в сучасних економічних умовах…… **173**

Миколаєнко П.М. Адміністрування податкових надходжень до бюджету в умовах війни…… **176**

Михайлюк М.М. Суд, як суб'єкт забезпечення економічної безпеки держави…… **180**

Немировська П.В. Проблеми фінансової безпеки в сучасних умовах функціонування…..... **183**

Новицький А.М. Фінансова безпека: глобалістичні виклики сьогодення…….. **186**

Олійник І.Л. Податкові пільги та їх вплив на стимулювання господарської діяльності…… **190**

Паланська Б.І. Корпоративне шахрайство: причини виникнення та напрями боротьби…… **193**

Пахолок В.Я. Податок на прибуток підприємства: особливості впровадження та зміни на період воєнного стану…… **198**

Петрук В.П., Шаркова В.С. Фінансово-правове регулювання технології блокчейн: стан та перспективи використання криптовалют…….. **202**

Половко С.М. Актуальні питання правового регулювання безпеки існуючої банківської системи України……. **205**

Попіль А.П. Податкова система України: роль в економічному розвитку та фінансовій безпеці…….. **208**

Прутенський К.І. Економічна безпека регіону як складова національної безпеки України…….... **211**

Романенкова А.Ю. Вплив на фінансову безпеку України корупційних проявів при державних закупівлях…… **215**

Самгородська С.В. Фінансовий контроль в умовах воєнного стану…….. **219**

Севастьяненко О.В., Бідалова К.С. Ставки майнових податків як елемент юридичного складу податку. Проблемні питання справляння майнових податків в умовах воєнного стану…… **224**

Сержантова В.О. Бюджетна безпека України у 2023 році в умовах війни.. **228**

Сидоренко Д.С., Минюк О.Ю. Взаємодія національної поліції з іншими суб'єктами забезпечення фінансової безпеки держави..... **231**

Сластьоненко О.О., Лаговська Н.В. Фінансова безпека в умовах воєнного стану..... **235**

Сторожук А.О. Забезпечення кібербезпеки під час здійснення валютних операцій..... **238**

Субіна Т.В., Орловськiй Я. Особливості інформаційної безпеки банківських установ..... **242**

Теребейчик Ю.Р. Податкова складова фінансової безпеки держави..... **245**

Терновий Б.В. Правовий статус державної митної служби України в забезпеченні фінансової безпеки держави..... **249**

Тернущак М.М. Забезпечення юридичної безпеки в Україні в умовах воєнного стану..... **253**

Ткачук В.В. Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України в контексті забезпечення фінансової безпеки держави..... **255**

Топчій В.В. Кримінально-правові аспекти фінансової безпеки держави.... **259**

Федорук М.І. Особливості бюджетних правовідносин в умовах воєнного стану..... **262**

Фірскіна К.М. Зовнішні загрози фінансової безпеки підприємств України..... **266**

Франко І.Ю. Забезпечення фінансової безпеки банківської установи..... **270**

Цикалюк В.О. Воєнний стан та його вплив на фінансову безпеку України..... **274**

Цимбалюк А.В. Фінансова безпека в системі економічної безпеки України..... **278**

Чемеріс Р.О. Деякі питання щодо декларування про майновий стан та доходи..... **281**

Чорноіван Я.С. Аналіз сутності фінансової безпеки України та країн європейського союзу..... **286**

Шаповалов Д., Коваленко Л.П. Особливості основних стабілізаційних напрямів фінансової безпеки…… **290**

Шаповалова А.О., Біленко А.І. Деякі питання державного фінансового контролю…….. **294**

Швайко І.Є. Правові засади здійснення фінансового контролю…….. **299**

Шопіна І.М. Корпоративна доброчесність правоохоронних органів як умова забезпечення фінансової безпеки держави…… **303**

Ятчук Р.С., Бойко-Слобожан О.О. Правові засади фінансового контролю. здійснення фінансового контролю…… **306**

Яцюк С.О. Особливості розслідування кримінальних правопорушень в банківській сфері…… **310**

Єлизавета ДЕПУТАТ,
здобувач вищої освіти першого
(бакалаврського) рівня
Навчально-наукового інституту права
Державного податкового університету
Науковий керівник:
Олена БОЙКО-СЛОБОЖАН,
кандидат юридичних наук, доцент
доцент кафедри публічного права
Державного податкового університету

ОПТИМІЗАЦІЯ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА НБУ У СФЕРІ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ БАНКІВ

Нестабільність світової економіки, яка в наші дні є очевидною, розкриває значні недоліки у вітчизняному законодавстві у сфері державного управління та забезпечення фінансової безпеки банківського сектору. За останні роки спостерігається надзвичайно високий темп скорочення кількості банків в Україні, що настає за відсутності належних підходів до забезпечення національної безпеки та фінансової стійкості банківської системи. Забезпечення фінансової безпеки, як функція державного управління в галузі правопорядку, вимагає збалансувати публічні фінансові інтереси усіх господарюючих суб'єктів. Це призводить до посилення ролі державних органів у правовому забезпеченні фінансової безпеки банків в Україні.

Варто зазначити, що деякі аспекти державного управління та правового регулювання у сфері фінансової безпеки банків стали предметом дослідження багатьох вчених, зокрема В. Т. Білоус, В. Б. Авер'янова, Л. В. Антонової, Н. І. Атаманчук, Ю. Г. Барабаша, О. І. Барановського та інших.

Успішний розвиток та стабілізація діяльності банківської системи України у значній мірі залежать від ефективної взаємодії та координації дій між державними органами та Національним банком України. Варто зазначити, що на сьогоднішній день Закон України «Про Національний банк України» закріплює взаємовідносини Національного банку з Президентом України, Верховною Радою України та Кабінетом Міністрів України через такі правові засоби:

підзвітність, взаємні консультації, відповіді на запити, гарантії невтручання в НБУ [1].

Також потрібно звернути увагу на те, що відповідно ст. 1 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» закріплює, що систему центральних органів виконавчої влади утворюють міністерства України та інші центральні органи виконавчої влади. У ст. 19 цього ж Закону зазначається, що керівник центрального органу виконавчої влади забезпечує взаємодію центрального органу виконавчої влади із структурним підрозділом міністерства, визначеним міністром, який спрямовує та координує діяльність центрального органу виконавчої влади, відповідальним за взаємодію з центральним органом виконавчої влади [2]. Цитовані положення Закону не надають достатньої чіткості щодо процесу взаємодії та координації між органами виконавчої влади в умовах підвищеного ризику для національної безпеки. Крім того, вони не розкривають, яким чином відбувається взаємодія конкретного органу виконавчої влади з центробанком.

Можна сказати, що існуючий порядок взаємодії не лише не надає можливості чітко визначити алгоритм та форми дій в оптимальних умовах функціонування, але й не дозволяє ефективно та оперативно взаємодіяти у надзвичайних умовах. Взаємодія між центральним банком та органами державної влади повинна бути організована на основі трьох основних моделей. Перша модель передбачає взаємодію в умовах нормального функціонування економіки, банківської системи та національної безпеки. Друга модель орієнтована на взаємодію в надзвичайних ситуаціях, коли потрібно швидко та ефективно реагувати на кризові явища. Третя модель передбачає взаємодію в умовах підвищеного або невизначеного ризику, що може виникнути як у сфері економіки та банківської системи, так і в умовах загрози національної безпеки.

Взаємодія між Національним банком України та органами державної влади повинна полягати у регламентованій законодавством діяльності щодо взаємної підтримки у впроваджені рішень, що спрямовані на вирішення важливих суспільних проблем в економічній сфері. Дана діяльність передбачає узгоджені

керівні заходи, які спрямовані на досягнення поставлених цілей. Перетинання спеціальних державних функцій органів взаємодії зумовлена узгодженістю вищевказаних заходів, а отже ефективність взаємодії вимагає відповідної координації між Національним банком та державними органами.

Необхідність визначення різних видів форм і методів діяльності НБУ та органів державної влади у процесі їх взаємодії та координації обумовлена тим, що фінансова безпека повинна забезпечуватися «шляхом проведення виваженої фінансової політики відповідно до прийнятих в установленому порядку доктрин, концепцій, стратегій і програм у політичній, економічній, соціальній, інформаційній і, власне, фінансовій сферах» [3].

У взаємовідносинах між Національним банком України та органами влади, які встановлені законодавством, відсутні конкретні напрями та засоби чи механізми реалізації взаємних дій. Для вирішення цієї проблеми може бути корисним введення Регламенту взаємодії та координації такої діяльності. По перше, взаємодія та координація діяльності центробанку й органів державної влади повинна здійснюватися на загальнодержавному, локальному та територіальному рівнях. По друге, Регламент повинен передбачати взаємодію НБУ за трирівневою системою, тоді взаємодія і координація будуть відбуватися з правозастосовними, правовстановлюючими та контролюючими органами. По третє, мають бути визначені сфери застосування та координації діяльності, такі як: правові, інформаційні та організаційні.

Фінансова безпека загалом та фінансова безпека банків є невід'ємною складовою національної безпеки України і потребує уваги не лише з боку банків, а й державних органів. Таким чином, коли ми говоримо про ефективність взаємодії та координації між Національним банком України та органами державної влади, ми повинні брати до уваги багатоаспектність визначення форм взаємодії, а також специфіку визначення ефективності управлінського процесу. Удосконалення та доопрацювання у нашому законодавстві нададуть можливість для подальшого розвитку фінансової безпеки банків в Україні, а також можливість наблизитися до Європейських стандартів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 № 679–XIV URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text

2. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 № 3166–VI URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17#Text

3. Білоус В.Т., Бригінець О.О. Правові питання розв'язання проблем фінансової безпеки України. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». 2018.

Віталій ДИМЧУКОВ,
здобувач вищої освіти першого
(бакалаврського) рівня
Навчально-наукового інституту права
Державного податкового університету
Науковий керівник:
Олена БОЙКО-СЛОБОЖАН,
кандидат юридичних наук, доцент
доцент кафедри публічного права
Державного податкового університету

БЕЗПЕКА БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ ЯК СКЛАДОВА ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Питання безпеки банківської системи є особливо актуальним під час існування в державі кризових явищ. На фоні зовнішньої збройної агресії проти нашої держави, безумовно, актуалізується й питання правового регулювання, яке дозволить забезпечити стабільне функціонування банківської системи та запобігти явищам, які можуть підривати її безпеку. Водночас, вдосконалення правового регулювання у сфері безпеки банківської системи, вважаємо, варто розпочати зі з'ясування ключового поняття - «безпека банківської системи», його місця у системі фінансової безпеки держави та державної безпеки в цілому.

Варто розпочати із того, що поняття «безпека банківської системи» є категорією, яка охоплює певну вузьку сферу в державі. Звідси, розуміння цього